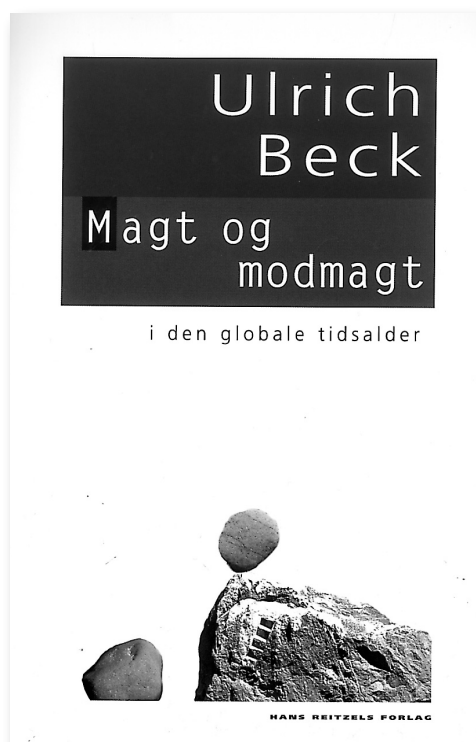

KNUD VILBY ANMELDER:

“LIVET STRAFFER DEN, DER FASTHOLDER DET NATIONALE BLIK”

Ulrich Beck:

**Magt og modmagt i den globale tidsalder.
En ny global politisk økonomi.**

Hans Reitzels Forlag. (Tysk udgave 2002)
487 sider. Kr 398,-

Det er efterhånden en meget gammel nyhed, at globaliseringen vender op og ned på magtrelationer i verden, og at nationalstater og politiske systemer mister magt. Langt hen ad vejen er regeringers og parlamenters opgave blevet at tilpasse sig uundgåelige ændringer. I det store magtøkonomiske spil om investeringer, økonomisk vækst og beskæftigelse er det ikke virksomheder, der retter sig efter nationale love, men nationale love der tilpasses investorernes krav for at tiltrække investeringer.

Suverænitetsstabet kan måles og opgøres på mangfoldige måder også sikkerhedspolitisk. Det fører mange steder til nye nationalistiske bevægelser som hylder nationalstaten og søger at lukke den inde og hindre forandring. Det er bevægelser og partier, der - som Le Pen og Dansk Folkeparti - kan opnå stor lokal styrke, men de kan ikke ændre den overordnede udvikling, som allerede har medført, at suveræniteten ikke længere findes bag nationalstatens beskyttende grænser.

Den tyske sociolog Ulrich Beck har i årevis beskæftiget sig med genforhandlingen af de fundamentale politiske og samfundsmæssige spilleregler under globaliseringen. Hans Reitzels Forlag har nu udgivet et af hans hovedværker. "Magt og modmagt i den globale tidsalder. En ny global politisk økonomi."

Bogen kom første gang på tysk i 2002. Det var efter 11. september 2001, men inden Irak-besættelsens start i 2003. Det er interessant at læse bogen i det perspektiv. Den handler blandt andet om supermagts-hegemoni og dermed enkeltstatens

transnationale og globale ageren. Ulrich Beck ville givetvis have formuleret en hel del anderledes i dag, men for en ny læser af de fem år gamle betragtninger kan det være lige så værdifuldt at prøve at vurdere hans teorier i forhold til virkeligheden, som den har udspejlet sig over de sidste deprimerende år.

Beck er ikke idealist eller romantiker, men hans store budskab er, at som verden har udviklet sig og vil udvikle sig endnu stærkere i fremtiden under "det andet moderne", er det nationale blik på samfundet forkert: "kun det kosmopolitiske blik er virkelighedsnært og handlingsdueligt". Og det gælder både i forhold til politisk handlen og for den politiske videnskab. "Livet straffer den, der fastholder det nationale blik".

Et af de centrale budskaber er, at hvis man kæmper for suveræniteten i det nationale perspektiv, er man dømt til at tabe og til netop at miste suveræniteten. Det transnationale kosmopolitiske perspektiv giver derimod en mulighed for at vinde ny reel suverænitet. Ved at afgive formel national suverænitet opnår man altså en mulighed for at vinde en ny form for mere reel suverænitet, der ikke er meget knyttet til nationens eller parlamentets alligevel stadig mere begrænsede magt, men derimod til fælles transnational ageren omkring overordnede problemer, som kræver globale løsninger med eller uden formelt demokrati. Det er miljø- og klimaproblemerne, det er hele menneskerettighedsregimet, og det er kampen mod en række andre utilsigtede risici i den økonomiske og teknologiske udvikling (Ulrich Becks kendteste værk er netop det om "Risikosamfundet", der handler om de utilsigtede og uundgåelige globale risici som følge af økonomisk og videnskabelig udvikling: Miljøændringer, genmanipulation, forurening osv).

En central sætning lyder (side 152): "Forøgelsen af indholdsmæssig suveræniteten og handlingsmuligheder i den globale tidsalder mere end udligner tabet af formel autonomi."

Banalt vil nogen hævde. Det er vel baggrunden for, at man allerede for mere end et halvt århundrede siden lavede EF (nu EU). Men Becks argumentation går langt

videre i vurderingen af spillet mellem det nationale, internationale og transnationale og i kravet om en ny form for tænkning og ageren i et samspil mellem statslige og internationale aktører, civilsamfund, erhvervsliv mv.

Han er som nævnt ikke romantiker. Han peger ikke på en ny farbar vej mod et fredeligt utopia, men snarere mod en ny uundgåelig global kamp-arena, hvor det kan gå godt eller skidt eller begge dele samtidig.

Hvordan for eksempel med risiciene ved globale humanitære interventioner i kampen for menneskelige rettigheder? (Indeholdt Irak-krigen inden den blev en tragisk parodi også elementer af humanitær intervention?). Beck er også fuldt ud opmærksom på den etniske nationalisme og på nye konfliktmuligheder også som følge af nye typer af transnationale netværk. Den nuværende mislykkede kamp mod terror og former for fundamentalisme er jo netop også en (fundamentalistisk?) kamp mod transnationale netværk, som ikke respekterer nationalstaten og som derfor gør krigen surrealistisk.

Beck er ikke afvisende overfor, at kampen for en fælles global fremtid kan blive tabt. Han ser også i det kosmopolitiske og transnationale både muligheder for en ny form for demokrati og for demokratitab.

Det, der står stærkt, er imidlertid hans påvisning af, hvordan tænkningen og vores måde at agere på nødvendigvis må ændre sig ganske fundamentalt for at matche en ny transnational virkelighed og for at gøre det muligt at etablere et håb om og en tro på, at vi måske med en kosmopolitisk tilgang kan håndtere udfordringerne.

Han skriver knudret og omstændeligt, så man får opfrisket sine fordomme om det germanske sprog. Det er nogle steder så tungt, så det næsten ikke er til at bære. Og den store samfundspolitiske oversætter Henning Vangsgaard må have haft et helvede med at gøre det til blot nogenlunde læseligt dansk.

Det er et slid at komme igennem de 487 sider og føle at man har forstået en væsentlig del undervejs. Man kunne ønske en mere Pixiagtig udgave, og det er dejligt at der er kommet mere tilgængelige introduktioner til Ulrich Beck på dansk. Men det er nu også rigtig godt, at denne version er udkommet i al sin væsentlige vanskelighed.